

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 noiembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Pretula Ion Dumitru, născut la 24 ianuarie 1955, originar și domiciliat r-l Cantemir s. Țiganca.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.04.2013-18.07.2014
2. instanța de apel: 09.10.2014-30.11.2015
3. instanța de recurs: 15.02.2016 - 23.03.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir din 18 iulie 2014, Pretula Ion Dumitru, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 12.000 lei și achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Pretula I., în perioada lunii septembrie a anului 2005, împreună și de comun acord cu primarul com. Țiganca, r-nul Cantemir, Valicu Gheorghe și inginerul-șef pentru reglementarea regimului proprietății funciare și protecția solului a Primăriei com. Țiganca, r-nul Cantemir, Șișianu Ion, prin falsificarea de acte publice, a obținut și deține titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. 2158200125, care conține date vădit false cu privire la decizia primăriei com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 17 din 15 octombrie 1995, prin care îi este acordat dreptul de proprietate asupra imobilului cu suprafața de 0.3006 ha, cu destinație-construcție locativă pe care îl folosește și până în prezent, ce îi aparține cu drept de proprietate lui Cojocaru Pantelei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Pretula I. a fost calificată *de drept* în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal – *confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de*

tipul de proprietate și forma juridică de organizare, săvârșită de mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

Tot, Pretula I., este învinuit de organul de urmărire penală pentru faptul că, în perioada anului 2005, prin fals de acte, a însușit ilegal bunul imobil cu numărul cadastral 2158200125, amplasat în s. Țiganca, r-nul Cantemir, ce reprezintă casă de locuit cu teren aferent proprietate a soților Cojocaru P. și Cojocaru E. și ce i-a fost încredințată în administrare lui Pretula I., în perioada căsniciei lui cu fiica lor, Pretula M., ultima fiind și moștenitoarea de drept a bunului imobil în cauză. Astfel, Pretula I. știind cu certitudine că decizia Primăriei s. Țiganca r-nul Cantemir nr. 17 din 15 octombrie 1995, este falsă, la data de 05.09.2005, s-a prezentat la OCT Cantemir și a înregistrat ilegal dreptul de proprietate a imobilului nr. 2158200125 pe numele său, astfel fiindu-i cauzat victimei o pagubă materială în sumă de 74.140 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza de art. 191 alin. (4) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Cantemir, Todos V., prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea achitării lui Pretula I. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care ultimul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, ce constituie conform art. 87 Cod penal, 4 luni închisoare, iar în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 84 Cod penal, definitiv, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor, a-i stabili 4 ani 1 lună închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 Cod penal, a-i suspenda executarea pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată în mod eronat a dat apreciere critică probelor, astfel nu a ținut cont de faptul că delapidarea averii străine presupune crearea în sarcina făptuitorului dreptul de a obține bunurile respective, precum și atribuția de a le administra, făptuitorului îi revine răspunderea pentru respectarea regimului de utilizare a bunurilor încredințate, precum și pentru asigurarea integrității lor și nu se face în scopul de a transmite dreptul de proprietate asupra bunurilor către cel care le dobândește;

- infracțiunile săvârșite de Pretula I. au urmărit în sine un singur scop și anume de a o deposeda de proprietate pe Pretula M. și anume de casa de locuit și terenul aferent acesteia ce a aparținut părinților ei, Cojocaru P. și Cojocaru E., pe care o deține și o folosește și până în prezent;

- Pretula I., continuându-și acțiunile sale criminale, la momentul desfacerii căsătoriei și partajării averii familiei Pretula, pentru a-și atinge scopul final, acela de a obține cu orice preț casa de locuit, a dus-o în eroare pe Pretula M. de a semna

actele necesare, prin care Pretula I. cedează ½ cotă parte din apartamentul din mun. Chișinău, str. Grădinilor 25 ap. 131, dobândit de familia Pretula în timpul căsătoriei în favoarea lui Pretula M., iar ultima cedează ½ cotă parte din casa de locuit din s. Țiganca, r-nul Cantemir în favoarea lui Pretula I., deși bunul imobil nu constituia proprietate comună în devălmășie și nu putea face obiectul partajului averii familiei Pretula;

- acțiunile ilegale ale lui Pretula I. de falsificare a actelor, nu pot fi calificate de sine stătător, ci doar în strânsă legătură cu delapidarea averii străine, deoarece falsul de acte doar a constituit o etapă premergătoare de obținere a bunului ca atare.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința parțial, din oficiu, în partea stabilirii pedepsei în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și în latura civilă, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pretula I. a fost liberat de pedeapsa penală prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție, iar acțiunea civilă înaintată de Pretula M. a fost lăsată fără soluționare. În rest sentința a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel analizând situația de fapt și de drept stabilită în cauză, a considerat justă și întemeiată concluzia primei instanțe privind achitarea lui Pretula I. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că în cadrul cercetării judecătorești, prin probele administrate, cert s-a stabilit că Pretula I. nu a însușit ilegal bunul imobil cu numărul cadastral 2150200125 amplasat în s. Țiganca, r-nul Cantemir, care, nici nu a fost încredințat în administrarea lui Pretula I., deoarece nu au fost prezentate probe că Cojocaru P. și Cojocaru E. i-ar fi încredințat lui Pretula I. în administrare casa de locuit și terenul aferent.

În opinia instanței de apel, casa de locuit și terenul aferent nu au fost înregistrate cu drept de proprietate după soții Cojocaru P. și Cojocaru E., fapt confirmat prin informația de la OCT Cantemir nr. 120 din 22.06.2007, precum că bunul imobil respectiv a fost înregistrat doar la 05.09.2005, când soții Cojocaru nu erau în viață.

Instanța de apel a menționat, că a fost recunoscută în calitate de parte vătămată Pretula M. - fiica lui Cojocaru P. și Cojocaru E., însă nu s-a stabilit că Pretula M. după decesul părinților, ar fi acceptat cu titlu de moștenire bunul indicat în învinuire, nu a fost prezentat certificat de moștenitor legal sau un titlu de proprietate doar pe numele lui Pretula M. Prin urmare, casa de locuit și terenul aferent nu constituie patrimoniu succesoral, rămas după decesul lui Cojocaru P. și Cojocaru E., și nu a fost proprietatea exclusivă a lui Pretula M.

Totodată, instanța de apel a statuat, că conform materialelor cauzei s-a stabilit cu certitudine că, Pretula I. și Pretula M. s-au aflat în relații de căsătorie din anul 1976 până în octombrie 2005. Potrivit certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie nr. 3366 din 13.10.2005, autentificat de notarul Boico L., înregistrat la OCT Cahul la 14.10.2005,

Pretula I. și Pretula M., sunt proprietari a câte ½ cotă parte ideală din casa de locuit și terenul aferent, situate în s. Țiganca, r-nul Cantemir, fapt confirmat și prin hotărârea Judecătorei Cantemir din 26 noiembrie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 03 martie 2011 și decizia Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2012.

După desfacerea căsătoriei, părțile au încheiat tranzacții de donații prin care Pretula I. a donat lui Pretula M. - ½ cotă-parte din apartamentul nr. 131 compus din două odăi, situat în mun. Chișinău, str. Grădinilor 25, sub nr. 3625 din 11 octombrie 2005, iar Pretula M. i-a donat lui Pretula I. - ½ cotă-parte din casa de locuit din s. Țiganca, r-nul Cantemir sub nr. 362 din 11 noiembrie 2005. Astfel, în rezultatul tranzacțiilor de donație enunțate, Pretula M. a devenit proprietara apartamentului nr. 131 situat în mun. Chișinău, str. Grădinilor 25, iar Pretula I. a casei de locuit din s. Țiganca, r-nul Cantemir. Potrivit extrasului din registrul bunurilor imobile din 02.08.2006, Pretula I. și Pretula M. erau coproprietari a câte ½ cotă parte ideală din casa de locuit și terenul aferent, situate în s. Țiganca, r-nul Cantemir.

În viziunea instanței de apel, înscrierea făcută în registrul bunurilor imobile este autentică, deoarece nu a fost contestată, dar dimpotrivă prin hotărârile judecătorești enunțate s-a stabilit, că casa și terenul aferent au fost proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Pretula I. și Pretula M.

Instanța de apel a stabilit, că Pretula I. a perfectat actele de proprietate asupra casei de locuit la OCT în baza certificatului eliberat de Primăria s. Țiganca, r-nul Cantemir, ce confirmă că, conform cărții de gospodărie nr. 10/3, casa de locuit cu teren aferent aparține lui Pretula I., certificat înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Cahul la 22 septembrie 2005. Prin urmare, OCT a înregistrat dreptul de proprietate în baza extrasului din registrul de evidență a gospodăriilor, din care rezultă că capul familiei era Pretula I.

La fel, instanța de apel a constatat, că nu s-a confirmat faptul că casa de locuit în care domiciliază Pretula I. este aceeași casa în care au locuit soții Cojocar P. și Cojocar E., deoarece prin decizia consiliului com. Țiganca r-nul Cantemir din 06 mai 1999 „Cu privire la reconstrucția casei de locuit”, lui Pretula I. i s-a permis reconstrucția casei de locuit ce se află în s. Țiganca, fapt acceptat și de soția Pretula M. Circumstanțele expuse rezultă și din declarațiile martorilor și anume Gandrabur P., Doina I., Bolocan P., Stroi I. care în ședința de judecată au declarat că, Pretula I. în timpul căsătoriei cu Pretula M. a reconstruit casa veche ce a aparținut familiei Cojocar.

Nu este justificat nici prejudiciul incriminat în mărime de 74.140 lei, deoarece a fost evaluat imobilul, care chipurile a fost însușit ilegal, la situația din anul 2005, pe când casa în care locuiește Pretula I. a fost reconstruită capital, în timpul căsătoriei cu Pretula M., nefiind cunoscută starea casei la momentul decesului lui Cojocar P. în anul 1979 și a lui Cojocar E. în anul 1995.

În același timp, instanța de apel a remarcat, că obiectul material al faptei incriminate la art. 191 Cod penal, îl constituie doar bunurile mobile și străine pentru faptuitor, pe când la caz, este incriminat delapidarea unui bun imobil și anume a unei

case de locuit cu teren aferent, care nu este străină pentru făptuitor, constituind proprietate comună în devălmășie.

Instanța de apel a constatat, că Pretula I. a fost condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pentru fapta săvârșită în perioada lunii septembrie anul 2005, iar din data săvârșirii infracțiunii au expirat mai mult de 11 ani. Dat fiind faptul că a intervenit termenul de prescripție, în baza art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, urmează a fi liberat de pedeapsă penală în temeiul expirării termenului de prescripție

Prin urmare, instanța de apel a reținut, că prima instanță, stabilindu-i vinovăția lui Pretula I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, i-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă, însă nu este temei pentru admiterea apelului procurorului privind aplicarea pedepsei sub formă de 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece lipsește cadrul legal de aplicare a pedepsei penale în legătură cu prescripția prevăzută de art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, astfel lui Pretula I. i-ar fi încălcat un drept fundamental prevăzut de art. 7 CEDO.

Dat fiind faptul, că Pretula I. a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, instanța de apel a lăsat acțiunea civilă fără soluționare în procesul penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea recursului autorul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către procuror, deși fiind prezente un șir de probe care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului, instanța de apel a dat apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate;

- hotărârea instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8), 414 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece probele administrate în prima instanță și de apel dovedesc pe deplin fapta și vinovăția lui Pretula I. în săvârșirea infracțiunii;

- instanța de judecată la adoptarea deciziei nu a ținut cont de faptul că ambele familii Cojocaru și Pretula, conform cărții de gospodărire a Primăriei com. Țiganca r-nul Cantemir pe anii 1980-1982 locuiau în casa ce aparținea soților Cojocaru, iar capul familiei Cojocaru după moartea lui Cojocaru P. a fost inclusă Cojocaru E., iar capul familiei Pretula fiind inclus Pretula I.;

- Pretula I. a recunoscut că după moartea soacrei Cojocaru E., el avea grijă și se folosea de casa acesteia, astfel ultimul nefiind rudă pe cale descendentă și nedeținând careva acte, a profitat de faptul că soția sa Pretula M. se afla peste hotarele R. Moldova și a dobândit dreptul de proprietate asupra averii succesoriale a lui Cojocaru E. și Cojocaru P. pe care o administrea;

- conform materialelor cauzei penale, Pretula I., a confecționat și deținea titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 2158200125 din 05.09.2005, din

anul 2005 până în anul 2013 când a fost ridicat de organul de urmărire penală a IP Cantemir;

- Pretula I. a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fiind calificată ca o infracțiune mai puțin gravă, termenul de prescripție de atragere la răspundere penală fiind de 5 ani, iar conform art. 60 Cod penal, infracțiunea în cauză este o infracțiune prelungită și a fost săvârșită până în anul 2013, moment de la care se calculează termenul de atragere la răspundere penală. Astfel, instanța de judecată în mod eronat a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, eliberându-l de răspundere penală pe Pretula I.;

- casa de locuit și terenul aferent ce aparține lui Cojocaru E. erau bunuri străine pentru Pretula I., deoarece ultimul nu a contribuit în nici un fel la construcția și crearea lor, cu atât mai mult nu a fost membru al familiei Cojocaru și nu a deținut careva acte de rudenie, de donație sau de moștenitor de drept al acestora;

- conform declarațiilor martorului Dogaru A. se confirmă că ultima cât timp a lucrat la Primăria com. Țiganca în calitate de secretar al consiliului pe perioada 1988-1999, nu s-a examinat niciodată problema transmiterii dreptului de proprietate asupra unei case de locuit lui Pretula I. și nu s-a emis careva decizii în acest sens;

- deși instanțele de fond l-au recunoscut vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, de comiterea falsului în acte, nu au luat în considerație, că anume prin metoda falsificării deciziei primăriei com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 17 din 15.10.1995 și a certificatului provizoriu perfectat pe numele inculpatului, a deposedat și delapidat bunul numitei Pretula M., cauzând astfel ultimei prejudiciu material în suma de 74.140 lei;

- instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 și art. 417 Cod de procedură penală, prematur a adoptat o decizie de achitare, dând prioritate în exclusivitate depozițiilor inculpatului, care a negat în instanță vinovăția sa. Totodată, instanța nu a dat apreciere deplină depozițiilor martorilor audiați, nu a analizat din care cauză a exclus restul probelor prezentate de acuzare și nu a ținut cont de faptul că partea apărării nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă;

- instanța de apel în decizia sa a analizat probele prezentate de partea acuzării, însă nu a apreciat la justa valoare circumstanțele de fapt ce reies din declarațiile martorilor Grițco N., Bolocan P., Dogari A., Șișianu I. și raportul de expertiză nr. 4899/4900 din 07.12.2012, certificatul de arhivă cu nr. 103 din 08.02.2013, certificatul de la Primăria com. Țiganca din 22.02.2013, raportul de expertiză nr. 882 din 01.03.2013 și procesele-verbale de ridicare din 18.01.2013;

- instanța de apel a făcut o analiză superficială a circumstanțelor în speță și neîntemeiat a conchis asupra nevinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, deoarece acțiunile inculpatului au avut tangență directă cu documentele oficiale ce au acordat drepturi, eliberate de o autoritate publică, ceea ce a dus ulterior la realizarea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal;

- instanța de apel neîntemeiat nu a reținut că elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal se află în concurs cu elementele infracțiunii prevăzute

de art. 361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, deoarece din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că inculpatul prin acțiunile sale a dobândit prin înșelăciune partea din bunul deținut cu drept de proprietate de partea vătămată prin prezentarea unor date false, dar și ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie, aceste acte de înșelăciune fiind manifestate prin prezentarea actelor false deținute și a altor documente, în baza cărora ulterior inculpatul a prejudiciat partea vătămată;

- instanțele de fond nu au întreprins careva măsuri pentru a verifica faptele declarate de inculpat și anume dacă lotul și imobilul aparține cu drept de proprietate exclusivă inculpatului și dacă în perioada ulterioară plecării soției sale Pretula M. la câștig peste hotare a efectuat careva lucrări pe acest lot din sursele de bani la care se referă părțile vătămate;

- acțiunile inculpatului au fost îndreptate în comiterea delapidării bunului numitei Pretula M. încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții mari.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, în pct. 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, este atenționat că, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

În continuare, Colegiul penal relevă că, potrivit textului recursului declarat, titularul acestuia invocă de drept temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, recurentul critică hotărârile adoptate de instanțele de fond din motiv că acestea nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor cercetate, astfel în opinia

procurorului ele demonstrează indubitabil vinovăția lui Pretula I. de cele incriminate prin actul de sesizare a instanței.

Prin urmare, verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide, că acestea sunt vădit neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de admitere a apelului declarat de procuror, cu casarea parțială a sentinței atacate, din oficiu, în partea stabilirii pedepsei în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și în latura civilă, în rest menținând sentința atacată fără modificări, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată. Totodată, instanța de recurs apreciază, că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

În același context, Colegiul penal menționează, că deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a specificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk v. the Netherlands*). Modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani v. Spain*).

În opinia instanței de recurs, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată, astfel respectând prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală.

De asemenea, recurentul critică hotărârile adoptate de instanțele de fond din motiv că acestea nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor cercetate, astfel în opinia procurorului, ele demonstrează vinovăția lui Pretula I. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal.

În primul rând, relevant este de menționat, că la această etapă a procedurilor, instanța de recurs nu cercetează conținutul mijloacelor de probă, nu evaluează din nou materialul probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, întrucât aceasta este atributul exclusiv al instanțelor de fond. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factive, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea soluției de achitare adoptate în privința lui Pretula I. de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal.

Totodată, în același context, urmează a se remarca, că în cadrul procesului penal aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente, deoarece întregul volum de muncă depus de către organul de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce este dată în urma acestei activități.

Însă, cu toate acestea, instanța de recurs reiterează, că chestiunea de apreciere a probelor și temeinicia faptelor dovedite de ele, nu este obiect de cercetare la etapa

judecării recursului. Deci, pentru a constitui temei de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării, după verificarea actelor cauzei, o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Mai mult, raportând cele expuse supra la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, Colegiul penal specifică, că instanța de apel corect a ajuns la concluzia despre menținerea sentinței în partea achitării lui Pretula I. de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal și just a apreciat probele administrate în cauză. Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal, subsidiar verificând materialele dosarului specifică, că judecând apelul declarat, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de casarea parțială a sentinței atacate, din oficiu, în partea stabilirii pedepsei în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și în latura civilă, și de menținere a sentinței în partea achitării lui Pretula I. de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal.

Astfel, instanța de recurs susține, că soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal. Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere la justa valoare, iar concluziile făcute de instanțele judiciare ierarhic inferioare rezultă din lucrările dosarului și concordă cu situația factologică.

Așadar, verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma criticii formulate, în sensul că Pretula I. este vinovat de săvârșirea infracțiunii de delapidarea averii străine, săvârșită în proporții mari, Colegiul o apreciază ca neîntemeiată, deoarece instanțele de fond au analizat minuțios aceste aspecte și s-au expus argumentat în privința lor.

Din studiul hotărârilor judecătorești, în prezenta speță, se constată că, concluziile instanțelor de judecată precum că Pretula I. deține legal dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în s. Țiganca, r-nul Cantemir, au fost bazate pe certificatul cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie nr. 3366 din 13.10.2005, întocmit de notarul privat Boico L., prin care s-a autentificat că Pretula I. și Pretula M. sunt proprietari a câte ½ cotă parte ideală, fiecare, din casa de locuit și terenul pentru construcție locativă, situate în s. Țiganca, r-nul Cantemir (f.d. 94, v. I), certificat înregistrat la OCT Cahul la 14.10.2005 (f.d. 94 v. I), fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile pentru efectuarea tranzacțiilor din 02.08.2006 (f.d. 102 v. I) și prin hotărârea

Judecătoria Cantemir din 26 noiembrie 2010 (f.d.55-56, v. I), prin care a fost respinsă ca nefondată cererea lui Pretula M. către Pretula I. cu privire la rezilierea certificatului cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți ideale din casa de locuit din s. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 3366 din 13.10.2005, cu excluderea a ½ cotă-parte ideală din registru, menținută prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 martie 2011 și decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2012 (f.d.169-170 v. I).

Reieșind din jurisprudența CEDO, instanța de recurs reiterează, că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6.1 din Convenție.

Astfel, instanța de recurs constată, că aceste hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile capătă putere de lucru judecat, conform cărora s-a stabilit cu certitudine că Pretula I. este proprietarul a ½ cotă parte ideală din casa de locuit și terenul pentru construcție locativă, situate în s. Țiganca, r-nul Cantemir. Din care considerent, Colegiul penal respinge ca neîntemeiate motivele invocate de către recurent în recursul declarat, precum că instanțele de fond nu au luat în considerație că anume prin metoda falsificării deciziei primăriei com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 17 din 15.10.1995 și a certificatului provizoriu perfectat pe numele inculpatului, acesta a deposedat și delapidat bunul numitei Pretula M.; instanța de apel a făcut o analiză superficială a circumstanțelor în speță și neîntemeiat a conchis asupra nevinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, deoarece acțiunile inculpatului au avut tangență directă cu documente oficiale eliberate de o autoritate publică, din care au rezultat drepturi patrimoniale, ceea ce a dus ulterior la realizarea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal.

De asemenea, este de menționat și acel fapt că principiul puterii lucrului judecat împiedică nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, având același obiect, aceeași cauza și fiind purtat între aceleași părți, ci și contrazicerea între doua hotărâri judecătorești, adică infirmarea constatărilor făcute într-o hotărâre judecătorească definitivă printr-o altă hotărâre judecătorească posteroara, dată în alt proces.

În urma celor expuse, Colegiul penal conchide, că faptele stabilite prin hotărârile judecătorești irevocabile menționate mai sus, sunt obligatorii, nu se cer a fi dovedite din nou și nu pot fi contestate la judecarea pricinii în cauză.

Instanța de recurs atestă și faptul, că în timpul căsniciei, Pretula I. și Pretula M. au cumpărat și un apartament nr. 131 din str. Grădinilor, mun. Chișinău, iar ulterior la data de 11.11.2005 între părți a fost încheiat un contract de donație nr. 3621 (f.d. 111 v. I), prin care Pretula M., reprezentată în baza procurii de Bolocan U. a donat lui Pretula I. ½ cotă parte ideală din casa de locuit situată în s. Țiganca, r-nul Cantemir, ce-i aparținea cu drept de proprietate, iar Pretula I. a donat lui Pretula M. ½ cotă parte ideală din apartamentul nr. 131 situat în str. Grădinilor 25, mun. Chișinău.

Astfel, Colegiul penal consideră juste concluziile instanțelor de fond precum că în rezultatul tranzacțiilor de donație enunțate, Pretula M. a devenit proprietara

apartamentului nr. 131, situat în str. Grădinilor 25, mun. Chișinău, iar Pretula I. a casei de locuit din s. Țiganca r-nul Cantemir.

În virtutea considerentelor expuse supra, instanța de recurs, respinge argumentele recurentului precum că instanțele de fond nu au întreprins careva măsuri pentru a verifica faptele declarate de inculpat și anume dacă lotul și imobilul aparține cu drept de proprietate exclusivă inculpatului.

La fel, faptul că Pretula I. deține legal dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în s. Țiganca, r-nul Cantemir, se confirmă și prin cumulul de probe cercetate și anume:

- certificatele de căsătorie și divorț, care confirmă că Pretula I. și Pretula (Cojocar) M., s-au aflat în relații de căsătorie din anul 1976 pînă în anul 2005 (f.d. 33-34 v. I), iar conform certificatului de naștere a lui Cojocar M., tatăl acesteia este Cojocar P., iar mama Cojocar E. (f.d. 22 v. I);

- extrasul din cartea de gospodărie a Primăriei s. Țiganca, r-nul Cantemir, pentru anii 1976-1979, conform căruia capul familiei este Cojocar P., fiind inclus ca membru al familiei și Pretula I. - ginere, ca proprietăți fiind menționate casa de locuit construită în 1956 și locul de lângă casă (f.d. 20 v. I), însă Cojocar P. conform certificatului de deces, a decedat la data de 05.05.1979 (f.d.181 v. I). Astfel, conform extrasului din cartea de gospodărie a Primăriei s. Țiganca, r-nul Cantemir pentru anii 1980-1982, deja capul familiei a trecut Cojocar E., de asemenea fiind menționat ca membru al familiei și Pretula I. - ginere, fiind indicate aceleași proprietăți (f.d. 19 v. I);

- certificatul de deces, conform căruia Cojocar E. a decedat la data de 06.07.1995 (f.d. 180 v. I), iar conform extrasului din registrul de evidență a gospodăriilor, după decesul acesteia contul a fost închis, iar gospodăria deținută de ultima a trecut pe numele lui Pretula I. ca capul familiei, în anul 1995 (f.d. 142-143, v. I), fapt confirmat și prin certificatul eliberat de Consiliul com. Țiganca nr. 778 din 17.06.2008 (f.d. 28 v. I);

- decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 17 din 05.10.1994, cu privire la reforma agrară și privatizare pe teritoriul Primăriei;

- decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir din 03.03.1999 "Cu privire la repartizarea lotului pentru construcția casei", prin care lui Pretula I. i-a fost repartizat lot pentru construcția casei în locul casei părintești (f.d. 23 v. I);

- decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 05/03 din 06.05.1999 "Cu privire la reconstrucția casei de locuit", prin care i s-a permis lui Pretula I. reconstrucția casei de locuit ce se află în s. Țiganca, r-nul Cantemir (f.d. 24 v. I);

- declarațiile părții vătămate Pretula M. și a martorilor Gandrabur P., Doina I., Bolocan P., Stroi I., Dogaru A., Cazacu D. din care rezultă că Pretula M. și Pretula I. în timpul căsătoriei au reconstruit casa veche ce a aparținut familiei Cojocar.

Instanța de recurs conchide, că toate aceste probe coroborează între ele și indică la faptul că în acțiunile inculpatului nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal.

Totodată, nu sunt fondate nici criticile procurorului precum că Pretula I. nefiind rudă pe cale descendentă cu familia Cojocaru și nedeținând careva acte, a dobândit ilegal dreptul de proprietate asupra averii succesoriale a acestora, ultimul necontribuind în nici un fel la construcția și crearea bunurilor.

În acest sens, Colegiul penal atrage atenția asupra faptului, că în urma încetării din viață a lui Cojocaru P. și Cojocaru E., fiica lor - Pretula M. nu a acceptat succesiunea rămasă după decesul acestora și anume casa de locuit și terenul aferent din s. Țiganca, r-nul Cantemir, astfel nefiind prezentat careva certificat de moștenitor legal sau titlu de proprietate doar pe numele acesteia. Mai mult ca atât, conform extrasului din registrul de evidență a gospodăriilor, după decesul lui Cojocaru E., gospodăria deținută de ultima a trecut pe numele lui Pretula I. ca capul familiei în anul 1995. De asemenea, instanța de recurs remarcă și faptul că prin decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 17 din 05.10.1994, locuitorilor s. Țiganca, r-nul Cantemir li s-a acordat dreptul la privatizarea cotelor-părți de pământ, iar prin decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir din 03.03.1999, lui Pretula I. i-a fost repartizat lot pentru construcția casei în locul casei părintești. Ulterior, prin decizia Consiliului com. Țiganca, r-nul Cantemir nr. 05/03 din 06.05.1999, ultimului i s-a permis reconstrucția casei de locuit ce se află în s. Țiganca, r-nul Cantemir, care conform declarațiilor martorilor a fost reconstruită de soții Pretula și în care aceștia au locuit până în anul 2005.

Cu referire la un alt motiv de critică din recursul procurorului prin care menționează că instanța de apel neîntemeiat nu a reținut că elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal se află în concurs cu elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal. Colegiul penal statuează că potrivit teoriei penale, este prezent concursul de infracțiuni prevăzute la art. 191 și 361 Cod penal, în cazul când făptuitorul sustrage bunurile încredințate în administrare, precum și folosește documente oficiale false.

Deci raportând, considerațiunile teoretice, la circumstanțele cauzei și cumulul de probe, Colegiul atestă că, în prezenta speță s-a constatat cu certitudine faptul, că Pretula I. deține legal dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în s. Țiganca, r-nul Cantemir și nu a sustras careva bunuri încredințate în administrare, astfel nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (4) Cod penal, din care considerent nu este incidentă prezența unui concurs de infracțiuni.

Referitor la invocările părții acuzării, precum că instanța de apel a analizat probele, însă nu a apreciat la justa valoare circumstanțele de fapt ce reies din declarațiile martorilor Grițco N., Bolocan P., Dogaru A., Șișianu I., raportul de expertiză nr. 4899/4900 din 07.12.2012, certificatul de arhivă cu nr. 103 din 08.02.2013, certificatul de la Primăria com. Țiganca din 22.02.2013, raportul de expertiză nr. 882 din 01.03.2013 și procesele-verbale de ridicare din 18.01.2013, Colegiul penal, le consideră nefondate. Analizând hotărârile instanțelor de fond, instanța de recurs reține că acestea au dat apreciere corectă probelor invocate, indicând că *„din totalitatea probelor cercetate, instanța de judecată consideră vina inculpatului Pretula I. dovedită în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (2) lit.*

b), d) Cod penal...". Mai mult ca atât, instanța de recurs reiterează faptul că conform declarațiilor martorilor Bolocan P. și Dogaru A. reiese, că soții Pretula în timpul căsătoriei au reconstruit casa veche ce a aparținut familiei Cojocaru, iar critica recurentului precum că Dogaru A. a declarat că în anul 1995 nu a fost emisă o careva decizie privind transmiterea dreptului de proprietate a unei case de locuit lui Pretula I., Colegiul conchide că aceasta, la fel ține de învinuirea adusă ultimului în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar faptul că Pretula I. deține legal dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în s. Țiganca, r-ul Cantemir, s-a confirmat prin probele examinate și verificate de instanțele de fond și expuse mai sus.

Cât privește argumentul recurentului, precum că instanța de judecată în mod eronat a aplicat prevederile art. 60 Cod penal, eliberându-l pe Pretula I. de răspundere penală în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, deoarece infracțiunea în cauză este o infracțiune prelungită și a fost săvârșită până în anul 2013, moment de la care se calculează termenul de atragere la răspundere penală. Instanța de recurs verificând actele și lucrările dosarului constată, că în cuprinsul filelor 14 verso-15 a deciziei atacate se motivează corespunzător, că „*Pretula I. a fost condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pentru fapta săvârșită în perioada lunii septembrie anul 2005, iar din data săvârșirii infracțiunii au expirat mai mult de 11 ani. Sancțiunea art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, stabilește pedeapsa maximă până la cinci ani închisoare și în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (3) Cod penal se referă la categoria infracțiunilor mai puțin grave. În conformitate cu prevederile art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat cinci ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.*”

Prin urmare, instanța de recurs stabilește, că întemeiat instanța de apel a considerat rațional de a-l libera pe Pretula I. de pedeapsa penală prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în temeiul expirării termenului de prescripție, deoarece s-a constatat că acesta a săvârșit fapta în perioada lunii septembrie a anului 2005, iar în sensul art. 30 Cod penal, fapta săvârșită de Pretula I. nu poate fi considerată ca infracțiune prelungită, deoarece nu se caracterizează “**...prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice...**”.

Totodată, potrivit recursului declarat, Colegiul penal reține că procurorul invocă pur formal și temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală—*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, astfel, instanța de recurs ține să menționeze că acest temei pentru recurs nu este incident în speța dată, deoarece încadrarea juridică stabilită de către organul de urmărire penală, după caz, prevederile art. 191 alin. (4), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, nu au fost reîncadrate de către instanțele de judecată în prevederile altui articol, mai mult ca atât inculpatul a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 191 alin. (4)Cod penal, ceia ce presupune reabilitarea deplină a acesteia, totodată a fost liberat de pedeapsa penală prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în temeiul expirării termenului de prescripție.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de prima instanță și instanța de apel în privința inculpatului, nefiind identificată de instanța de recurs vre-o eroare judiciară, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârilor judecătorești atacate, Colegiul penal consideră ca fiind vădit neîntemeiate criticile formulate de către recurent în recursul ordinar deferit spre examinare.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 noiembrie 2015, în cauza penală privind-l pe **Pretula Ion Dumitru**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 13 aprilie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie